

Handläggare
Bengt-Enar Andersson
Telefon: 08- 508 09 526**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd
2017-03-23

Norrmalms stadsdelsnämnds tillsynsplan avseende tobak och folköl 2017

Förvaltningens förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tillsynsplan avseende tobak och folköl för 2017.

Johanna Engman
StadsdelsdirektörJohanna Hult
Avdelningschef förskola och
fritid

Sammanfattning

Tillsyn enligt alkohollagen (folköl) och tobakslagen har genomförts enligt gällande riktlinjer under 2016 och kommer att fortsätta även under 2017. Stockholms stad använder sig av kontrollköp, en tillsynsmetod där ungdomar som fyllt 18 år men ser yngre ut prövar om tobak och folköl kan inhandlas utan begäran om legitimationskontroll. Kontrollköpen syftar till dialog med butikerna och kan inte leda till sanktioner.

Tillsyn av tobaks- och folkölsförsäljning har sedan 2008 skett i samverkan mellan Norrmalms och Kungsholmens stadsdelsnämnder. För att skapa en effektiv och likvärdig tillsyn i innerstaden ingår från och med 1 mars 2017 även Östermalm i samarbetet. Ansvaret för tillsyn tillhör organisatoriskt sett preventionsenheten vid Östermalms stadsdelsnämnd.

Under 2017 kommer två heltidsanställda tillsynshandläggare att ansvara för tillsyn och kontrollköp inom Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm som har cirka 350 försäljningsställen.

Utbytet med andra stadsdelsförvaltningar är en viktig del för att vidareutveckla tillsynen. Tillsynsplanen innehåller förslag på antal besök och kontrollköp.

Bakgrund

Den 1 juni 2015 återinfördes kontrollköp avseende tobak och folköl inom Stockholm stad. Ett kontrollköp innebär att en person över 18 år med ett ungdomligt utseende prövar om det går att handla folköl eller tobak utan legitimation. Enligt rekommendationer från Folkhälsomyndigheten ska butik som säljer tobak och folköl begära legitimation om säljaren bedömer att köparen ser ut att vara under 25 år. Kontrollköp är en viktig tillsynsform som syftar till att skapa en dialog med butiker som säljer tobak och folköl och främja ålderskontroll. Några sanktioner får inte användas mot butiker som säljer utan ålderskontroll. Enligt Stockholms stads riktlinjer ska minst ett tillsynsbesök per år ske i butiker som säljer tobak och folköl. Om det finns anmärkningar från tidigare tillsynsbesök kan fler kontroller ske. Butiker nära skolor bör få flera tillsynsbesök

Norrmalm och Kungsholmen har under flera år samarbetat kring tillsynsarbetet och under 2016 genomfördes cirka 250 tillsynsbesök. Tillsyn tillsammans med polisen genomfördes vid fyra tillfällen (heldagar). Stadsdelsförvaltningen kan se att sedan kontrollköpen återinfördes har butikerna fått bättre kontroll samt i högre utsträckning följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer att begära legitimation på personer som ser ut att vara under 25 år.

Enligt § 14 tobakslagen är all marknadsföring förbjuden och i tillsynen ingår även att kontrollera att butikerna efterföljer detta. Även märkning av tobak kontrolleras, senast den 20 maj 2017 ska alla cigarettpaket vara försedda med varningsbilder. Från och med samma tidpunkt förbjuds även alla smaktillsatser utom mentol som kommer att fasas ut från och med 2020. Under 2016 delades en varning ut till butik som sålde smuggelcigaretter, cigaretterna beslagtogs av polis.

Tillsynsbesök Norrmalm

Norrmalm har för närvarande 153 försäljningsställen varav 20 utgör lunchrestauranger som enbart säljer folköl. Det finns 51 mindre kiosker som bara säljer tobak. Övriga butiker säljer både folköl och tobak. Under 2016 genomfördes 173 tillsynsbesök på Norrmalm. Vid de kontrollköp som genomförts har det visats sig att det oftare är större butikskedjor som exempelvis Coop och 7-Eleven som säljer till ungdomar. Förvaltningens analys är att det förefaller vara en högre personalomsättning inom större butikskedjor vilket kan vara bidragande till bristande kontroll.

Kontrollköp Norrmalm

Nedan en sammanställning av genomförda kontrollköp inom Norrmalms stadsdelsområde.

Kontrollköp år	Antal genomförda	Antal som sålde
2015	164	12, 2 procent
2016	193	12, 0 procent

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskole- och fritidsavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den 1 mars 2017 övergick ansvaret för tillsyn till Östermalms stadsdelsnämnd. Under 2017 kommer två heltidsanställda tillsynshandläggare att ansvara för tillsyn och kontrollköp på Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm som har cirka 350 försäljningsställen. Utbytet med andra stadsdelar är en viktig del för att vidareutveckla tillsynen.

Tillsynsbesök och kontrollköp avseende tobak och folköl kommer att ske enligt angiven plan nedan. I planen finns fyra dagar inbokade med polisen för gemensam tillsyn.

2017	Tillsynsbesök	Kontrollköp
1 januari-30 juni	60	50 + uppföljning
1 juli -31 december	97	120 +uppföljning